

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

บทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดในการแก้ไขข้อพิพาท
ในสังคม

ผู้เขียน

นายศุภฤกษ์ รัตนคำณวม

ปริญญา

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองและการปกครอง)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์อโนทัย วัฒนาพร

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้เกิดขึ้นเนื่องจากประสบการณ์การทำงานที่ผู้ทำการศึกษาได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับปัญหาความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับรัฐ หรือหน่วยงานราชการ ซึ่งเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากในช่วงเวลาระหว่าง พ.ศ. 2538 มาถึงปัจจุบัน และในอนาคตน่าจะเกิดปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการสาธารณะของรัฐมากขึ้น ตามกระแสการพัฒนาและผลจากการปฏิรูปทางการเมืองที่ทำให้ประชาชนตื่นตัวในเรื่องสิทธิและหน้าที่ ปัญหาเหล่านี้ผู้ทำการศึกษาเห็นว่าสังคมควรให้ความสนใจ เนื่องจากสังคมไทยมักจะมีการใช้ความรุนแรงตัดสินปัญหาความขัดแย้ง ซึ่งหากเกิดความรุนแรงจากความขัดแย้งเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะแล้วอาจทำให้สังคมแตกแยกได้เพราะจะมีผู้ได้ประโยชน์และเสียประโยชน์จากเหตุการณ์เป็นจำนวนมาก ภาครัฐได้ให้ความสนใจในการแก้ไขปัญหาและป้องกันไม่ให้ความขัดแย้งเกิดความรุนแรงโดยใช้แนวทาง แก้ไขด้วยสันติวิธี และได้แสวงหาหนทางแก้ไขความขัดแย้งด้วยวิธีการต่าง ๆ การศึกษาค้นคว้านี้จึงได้ศึกษาวิเคราะห์บทบาทผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะที่เป็นตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายบริหารราชการส่วนภูมิภาคซึ่งต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อันเนื่องมาจากการดำเนินงานของรัฐในพื้นที่รับผิดชอบ ด้วยการศึกษาค้นคว้าเชิงคุณภาพเกี่ยวกับบทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดที่ต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในโครงการสาธารณะ และศึกษาเชิงปริมาณ โดยการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและความขัดแย้งของประชาชนโดยผู้ว่าราชการจังหวัดว่าประชาชนในพื้นที่ยังยอมรับผลการดำเนินงานของผู้ว่าราชการจังหวัดและหน่วยงานในบังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาหรือไม่ และเพื่อให้ทราบว่ากระบวนการดำเนินงานแก้ไขความขัดแย้งโดย

ผู้ว่าราชการจังหวัดสมควรปรับปรุงอย่างไรให้เป็นที่ยอมรับของ ประชาชน โดยมีสมมติฐานว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะหัวหน้าฝ่ายบริหารราชการส่วนภูมิภาคระดับจังหวัดสามารถมีบทบาทในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาความขัดแย้งอันเนื่องมาจากการดำเนินงาน โครงการสาธารณะต่าง ๆ ของรัฐในพื้นที่รับผิดชอบ ได้การสำรวจภาคสนามในจังหวัดพะเยาได้รับความเห็นจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 290 ราย เป็นประชากรในเขตเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลของทุกอำเภอและกิ่งอำเภอ ผลการสำรวจวิเคราะห์ด้วยสถิติ มุ่งศึกษาว่าความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับหน่วยงานของรัฐในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นความขัดแย้งประเภทใด และประชาชนในเขตจังหวัดยอมรับบทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งดังกล่าวหรือไม่ มากน้อยขนาดใด หน่วยงานรับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในปัจจุบันมีผลดำเนินการเป็นประการใด และประชาชนในพื้นที่ให้ความคาดหวังการแก้ไขปัญหาของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือไม่ ผลการศึกษาอาจสามารถใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานในด้านนี้ต่อไป

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างแสดงความเห็นให้การยอมรับบทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งอันเนื่องมาจากการดำเนินงาน โครงการสาธารณะของรัฐ ปัญหาความขัดแย้งส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับอาชีพทางการเกษตร รongลงมาเป็นเรื่องการขาดที่ดินทำกิน การบุกรุกป่าบุกรุกที่สาธารณะ ซึ่งเป็นความขัดแย้งกับหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคประจำจังหวัด กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า เป็นปัญหาเกิดจากการไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือมีความไม่ยุติธรรม หรือมีความไม่เสมอภาค การยอมรับบทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้แสดงเป็นความเห็น ว่า เมื่อเกิดปัญหาความขัดแย้งก็จะเข้าร้องทุกข์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นลำดับแรก หลังจากการร้องทุกข์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วกลุ่มตัวอย่างยังเห็นว่าผู้ว่าราชการจังหวัดอาจเป็นผู้ที่ช่วยแก้ไขความขัดแย้งให้ได้ และสามารถเป็นผู้ไกล่เกลี่ยที่มีความเป็นกลางได้ แต่ก็มีผลการศึกษาส่วนหนึ่งที่แสดงว่าการดำเนินงานด้านนี้ของผู้ว่าราชการจังหวัดยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ผู้ทำการศึกษาได้วิเคราะห์ไว้ในส่วนการอภิปรายผลว่า สาเหตุน่าจะมาจากในขณะที่ดำเนินการตามกระบวนการศึกษาอยู่นั้น การปฏิบัติงานของผู้ว่าราชการจังหวัดยังมีปัญหาอุปสรรคจากการได้รับมอบอำนาจจากส่วนกลางไม่เต็มที่ หรือได้รับมอบอำนาจอย่างมีเงื่อนไข ที่ทำให้การแก้ไขปัญหาไม่สามารถยุติลงในพื้นที่ได้เป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้ประชาชนมองว่าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเบ็ดเสร็จ แต่ปัจจุบันนี้ได้มีการปรับปรุงการมอบอำนาจจากส่วนกลางตามนโยบายการบริหารจังหวัดแบบบูรณาการของรัฐบาล อาจทำให้การดำเนินงานของผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้การกระจายอำนาจบริหารให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็อาจ

ทำให้ระดับของความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชนลดลง และจะช่วยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถ
ใช้บทบาทในการเป็นคนกลางไกล่เกลี่ยหรือลดความขัดแย้งไม่ให้เกิดความรุนแรงในสังคมได้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title

Role of Provincial Governors in Solving Social

Dispute

Author

Mr. Suparaug Ratanacaumnoun

Degree

Master of Arts (Political Science)

Independent Study Advisor

Lecturer Anothai Vatanaporn

Abstract

This independent study was originated from the experiences of the author who had involved with problems of conflicts between people and the state or government agencies, which has occurred since 2538 B.E.. Various government's public projects would also increase the possibility of problems of conflict in the future. It was due to the stream of development as well as the political reformation, which make people realized on their rights and duty. The author agrees that the society should be interested in these problems because Thai society always employs aggressiveness to solve the conflict. If there are aggressions in public policy conflicts, the society could be broken down because there will be both people who got benefits and those people who lost benefits. Government sector has been interested in the resolution and defense of the aggression. The peaceful means of resolutions and the other means of conflict resolutions were being invented.

This independent study focused on the role of provincial governors in the status of the leader of regional public administrator who has to deal with the resolution of problems resulted from the state's public policy in their responsible area. The qualitative research was down through the role of provincial governors who deal with the problem resolutions of public projects. The quantitative research was based on the opinions of people who were used as samples in Pa Yao province. The objectives of this study were to know the people's opinions on the resolutions of difficulties and conflicts of the people by the provincial governor. The research would like to identify if people in the area still accepted the method of the provincial governor and officers under his supervisions for

resolving problems. And this research would like to know how to improve the process of conflict resolutions that would be accepted by the people. The hypothesis of this research was that the provincial governor as the leader of the regional public administration in the provincial level could activate the role to solve the problems that due to the state's public projects in the responsible area. The field works in Pa Yao province collected data from the 290 samples who are the populations in all municipality and tambon administrative organizations. The statistical analysis emphasized on the type of conflicts between people and state agencies. The research convinced whether or not the people in the province accepted the role of the provincial governor in solving the problems and in what level. This research was also to investigate the result of the provincial governor's complaint agencies, which dealt with the complaint of the people. The research would like to know the people's expectation to the problem resolutions of the provincial governors. The result of the study can be used as the information to improve this kind of administrative work.

The result of the study found that the samples accepted the role of provincial governors in the conflict resolution according to the state's public projects. Most of the conflicts were about the agricultural career, the insufficient of the land, the invasion of forest and public land, which are the conflicts between people and the provincial state agencies. The samples agreed that the problems were due to the unfair treatment or the inequality. The acceptance of the provincial governors of the majority of the samples showed that if there were conflicts, the first thing they would do was to complain to the provincial governor. After that, the samples agreed that the provincial governor was the one who could solve the conflicts. The provincial governors could be a moderator to solve the conflicts. However, a part of the research found that these functions of the provincial governors were not successful. The author analyzed that during collecting the data, the process of the provincial governor's obstacles were due to the incomplete and conditioned authority from the government. The problems then, could not be solved within the area. So, the people thought that the provincial governors could not completely resolve the problems. However, the current government's policy of Chief Executive Officers could make the provincial governor effectively eradicated the conflicts. Furthermore, the decentralization of administration to local administrative organization could reduce the conflicts between the state and the people. So, the provincial governors can moderate the conflicts not to be the brutality.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved